



- **Oblici i izvori financiranja  
poduzetničkog pothvata**

# Oblici financiranja

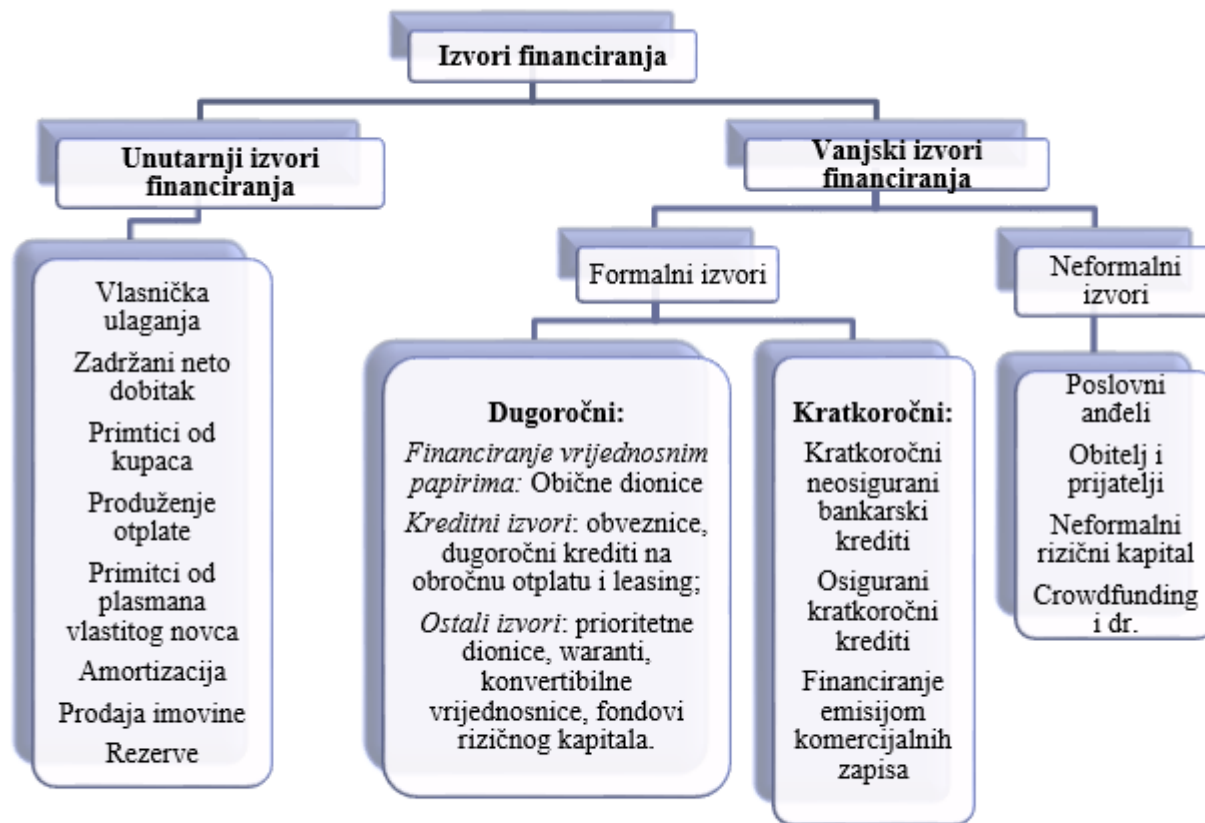
- Tradicionalni oblici financiranja
- Ostali oblici financiranja

# Tradicionalni oblici financiranja

- Vlastita sredstva / uštedevina
- Obitelj
- Krediti
- Poticaji
- Leasing
- Dobavljači
- Kupci

# Ostali oblici financiranja

- EU fondovi
- Mikrokrediti
- Garantni fondovi
- Factoring
- Venture fondovi
- Poslovni anđeli
- Emisija dionica
- Franšiza



# Izvori financiranja

## Aktiva (Potrebe za financiranjem)

### Dugotrajna imovina

- Zemljište, zgrade
- Postrojenja, strojevi
- Oprema, namještaj
- Motorna vozila

### Obrtna sredstva

- Zalihe
- Potraživanja
- (Dugovanja)

## Pasiva (Izvori financiranja)

### Kapital

- Temeljni kapital
- Rezerve
- Vlastita ulaganja
- Pozajmice vlasnika

### Financijski gap



### Interno financiranje:

Postojeće rezerve  
Povećanje temeljnog kapitala  
Povećanje zadržane dobiti  
Povećana vlastita ulaganja i pozajmice vlasnika

### Privatna vanjska financiranje:

Equity fondovi  
Venture kapital  
Poslovni anđeli

### Javna vanjska financiranja:

Potpore  
Sponzorirane nagrade

Institucionalno vanjsko financiranje:

Hipoteke  
Zajmovi  
Najam/leasing

Specijalni programi i potpore

**BOLJE  
UPRAVLJANJE !**

# Kredit

- *One of the worst mistakes you can make is to ask for more money than you can afford to repay.*

John Marder, bankar

# Kreditni

- Poduzetnički krediti (nacionalni, lokalni)
- Krediti s garantnim shemama
- Krediti poslovnih banaka



# Poticaji (1/3)

- Sredstva iz državnog ili županijskog proračuna namijenjena poticanju malog i srednjeg poduzetništva
  - Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (<https://gospodarstvo.gov.hr/>)
  - Hamag Bicro (<https://hamagbicro.hr/>)
  - Lokalna samouprava (Osječko-baranjska županija, Grad Osijek)
  - Hrvatska gospodarska komora
  - Hrvatska obrtnička komora
  - Itd.

## Poticaji (2/3)

- Jačanje konkurentnosti (poticanje marketinških aktivnosti, nove tehnologije, inovacije, uvođenje sustava kvalitete, udruživanje u clusterne itd.)
- Internacionalizacija poslovanja
- Poduzetništvo mladih
- Poduzetništvo žena

## Poticaji (3/3)

- Edukacija u poduzetništvu
- Poduzetnička infrastruktura (poduzetničke zone, poduzetničke potporne institucije, poduzetnički inkubatori)
- Kreditiranje poduzetništva (lokalni projekti razvoja, turizam, ciljne skupine)
- Obrtništvo (razvoj obrta, prekvalifikacije, obrazovanje, tradicionalni i umjetnički obrti)

# Lokalni poticaji (1/2)

- Grad Osijek (10 mjera)
- HOK i HGK, sufinanciraju nastupe na međunarodnim sajmovima i uvođenje ISO standarda
- Županija – sufinancira troškove obrade kredita i izrade poslovnog plana, edukaciju i informiranje poduzetnika

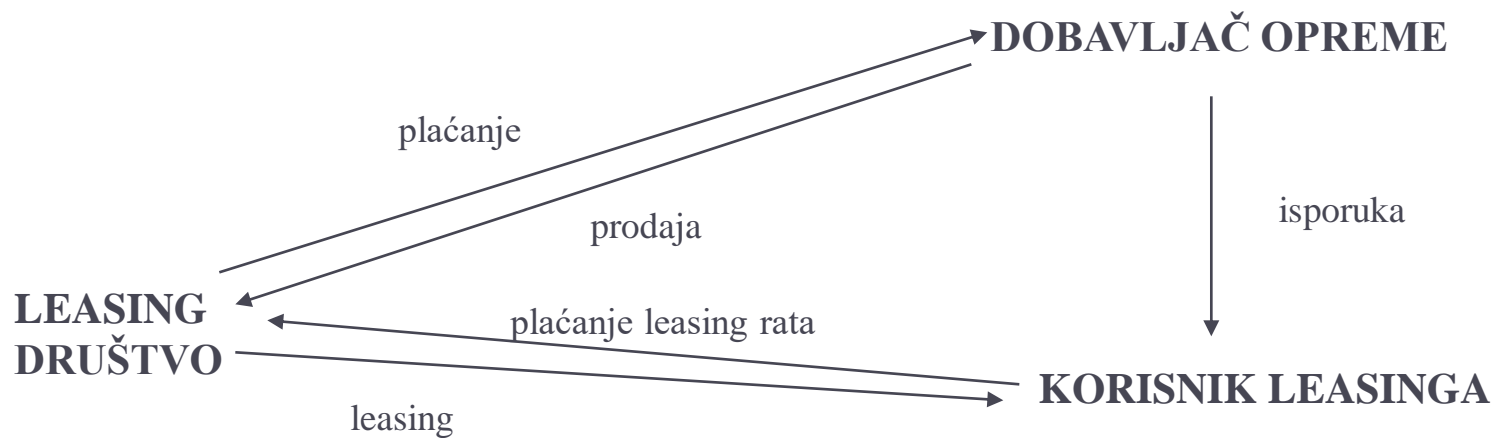
# Lokalni poticaji (2/2)

- <http://www.obz.hr>
- Natječaji i javni pozivi:
- <http://www.obz.hr/index.php/natjecaji-i-javni-pozivi-u-tijeku>
- EU fondovi i programi:  
<http://www.obz.hr/index.php/razvojni-projekti-i-investicije/europski-fondovi-i-programi>

# Leasing (1/2)

- poseban oblik vanjskog financiranja
- mogućnost pribavljanja proizvodnih i drugih dobara bez trošenja vlastitih fondova i bez uzimanja kredita na financijskom tržištu
- za uporabu predmeta ne treba imati novac u cijelosti, nego dio novca ili jamčevinu u visini 20%
- osiguranja pokrivaju rizik propasti stvari
- nemogućnost plaćanja dospjelih najмова prekida se nemogućnošću daljnje uporabe predmeta leasinga (oduzimanjem i raskidom ugovora, te zadržavanjem udjela i danih uplata)

# Leasing (2/2)



# Vrste leasinga

- **financijski leasing**
- **operativni leasing**



# Financijski vs. operativni leasing (1/2)

	<b>Financijski leasing</b>	<b>Operativni leasing</b>
<b>ugovorne strane</b>	dobavljač davatelj leasinga primatelj leasinga	davatelj leasinga primatelj leasing
<b>vlasnik predmeta</b>	po završetku trajanja leasinga, zadnjom uplatom, vlasnikom predmeta leasinga postaje <b>primatelj</b>	<b>davatelj</b> leasinga
<b>bilanciranje predmeta</b>	<b>primatelj</b> leasinga	<b>davatelj</b> leasinga
<b>račun dobiti i gubitka</b>	samo dio rate (kamata) ulazi u trošak amortizacija opreme ulazi u rashode	primatelj leasinga ne bilježi nikakav novi priljev kapitala niti ikakve obveze, cjelokupne leasing rate se bilježe pod rashode
<b>obujam financiranja</b>	potpuno financiranje	djelomično financiranje

# Financijski vs. operativni leasing (2/2)

<b>vlastiti ulog - učešće</b>	učešće ili jamčevina	
<b>prijevremeni otkup - prijevremeni otkup ugovora</b>	preostali kapitalni iznos otplatnih rata	preostali kapitalni iznos otplatnih rata uvećan za preostalu (rezidualnu) vrijednost objekta korištenja
<b>kraj ugovora</b>	predmet ostaje u vlasništvu primatelja leasinga	povrat predmeta, ili daljnje iznajmljivanje (produžetak ugovora)
<b>dodatne stavke</b>	podrška pri izboru leasing objekta, savjetovanje pri izboru leasing aranžmana	

# Ostali oblici financiranja

- EU fondovi
- Mikrokrediti
- Garantni fondovi
- Factoring
- Venture fondovi
- Poslovni anđeli
- Emisija dionica
- Franšiza

# EU fondovi

- <https://strukturfondovi.hr/natjecaji/>
- <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2021/srpanj/29%20srpnja/Plan%20oporavka%20i%20otpornosti%2C%20srpanj%202021..pdf>
- <https://inovacijskaplatforma.hr/en/node/286>

# Mikrokreditiranje (1/3)

## Mikrokreditiranje

*Start-up poduzeća,  
poljoprivreda, stočarstvo i  
mikro poduzeća*

## Financiranje MSP

*Mala i srednja poduzeća*

## Tradicionalno financiranje MSP

*MSP s visokom dobiti*

# Mikrokreditiranje (2/3)

- Krediti poduzetnicima početnicima
- Kreditiranje do 5.000 EUR (većina poslovnih banaka odobrava kreditna sredstva iznad tog iznosa)
- Odobravaju se krediti rizičnijim skupinama poduzetnika (poljoprivreda, stočarstvo)
- Mikrokreditne institucije preuzimaju veći rizik, pa stoga imaju više kamate na posuđena sredstva

# Mikrokreditiranje (3/3)

- **Zadatak:**
  - [En.wikipedia.org/wiki/Microfinance](http://en.wikipedia.org/wiki/Microfinance):
  - Što je mikrofinanciranje?
  - Veza između mikrofinanciranja i siromaštva
  - Kamatne stope kod mikrofinanciranja
  - Koristi i ograničenja mikrofinanciranja

# Garantni fondovi

- Rješavaju probleme start-up poduzeća prilikom traženja financijskih sredstava – jamče (garantiraju) poslovnim bankama vraćanje kreditnih sredstava i pripadajućih kamata
- Neka vrst “jamca” za posuđena sredstva
- Cilj je poticanje bržeg i jednostavnijeg pokretanja novih poduzetničkih pothvata



# Jamstveni programi

- HAMAG BICRO ([www.hamagbicro.hr](http://www.hamagbicro.hr))
  - Financijski instrumenti
  - Bespovratne potpore
  - Podrška razvoju poslovanja
  - Međunarodna suradnja
  - Podrška inovacijskom sustavu

# Jamstveni programi

- HAMAG BICRO ([www.hamagbicro.hr](http://www.hamagbicro.hr))
  - Jamstva
    - **Zadatak: Postupak prijave**
    - <https://hamagbicro.hr/financijski-instrumenti/kako-do-jamstva/postupak-prijave/>

# Factoring (1/2)

- **Factoring** je specifičan oblik kratkoročnog financiranja na temelju prodaje kratkotrajne, po pravilu, neosigurane aktive poduzeća (prvenstveno potraživanja od kupaca) specijaliziranoj financijskoj organizaciji koja se naziva Factor.

# Factoring (2/2)

- brz i jednostavan pristup izvorima vanjskog financiranja
- bolja likvidnost i upravljanje novčanim tokovima
- bolji bonitet poduzeća (poboljšanje bilance)
- bolja platna disciplina kupaca
- konkurentniji uvjeti prodaje
- brži dotok likvidnih sredstava

# Venture fondovi

- Fondovi rizičnog kapitala – ulaganja u poduzeća koja nose veći rizik, ali imaju visoki potencijal za rast
- Hrvatska private equity i venture capital asocijacija: <http://www.cvca.hr/>
- <https://www.hbor.hr/fondovi-rizicnog-kapitala/622>

# Kako investitori procjenjuju mogućnosti za ulaganje?

- prosječno se financira 6 od 1000 poslovnih planova
- samo 5 % poslovnih planova se čita dalje od sažetka
- 10 % prijedloga prođe inicijalni screening
- i od toga 10 % prođe due dilligence i pregovore

Istraživanje alternativa

Inicijalni screening

Due dilligence

Pregovori

**Financiranje**

Parametri odabira

- prezentacije, sažeci projekata, dijagram toka aktivnosti, projekcija novčanog toka
- poslovni plan, menadžerski tim
- zaposlenici, marketing, proizvodnja, financije, reference
- projekcije, vlasništvo, kontrola, pravni aspekti

# Poslovni anđeli (1/2)

- nazivaju se još i “tihi partneri”, a većina ih je stekla bogatstvo pokretanjem vlastitog posla

## Motivi:

- očekivanje finansijskih dobitaka od budućeg kapitalnog rasta
- uključenost u neki poduzetnički poduhvat
- želja za prenošenjem stečenog iskustva vezanog uz pokretanje poslovanja

# Poslovni anđeli (2/2)

Kako pronaći poslovnog anđela?

- [www.eban.org](http://www.eban.org) – **European Business Angels Network**

Hrvatska mreža poslovnih  
anđela:

<http://crane.hr/o-nama/>





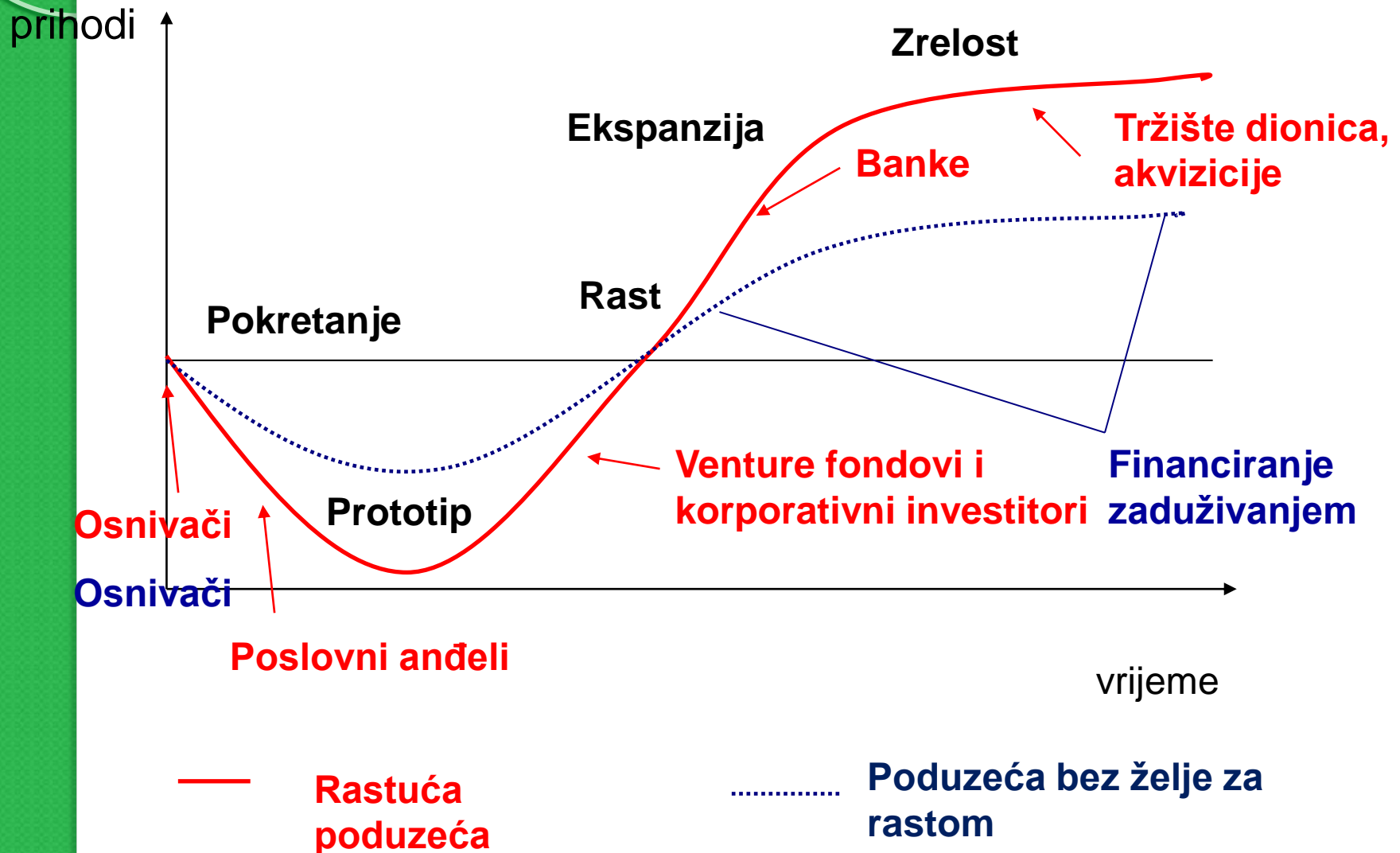
# Razlike između venture fondova i poslovnih anđela

## OSNOVNE RAZLIKE

Broj uključenih osoba  
Uložena sredstva  
Faza ulaganja  
Due diligence  
Lokacija ulaganja  
Potpisani ugovor  
Praćenje nakon ulaganja  
Uključenost u upravljanje  
Stopa povrata

POSLOVNI ANĐELI	VENTURE FONDOVI
Poduzetnik	Bogati menadžeri
Vlastita sredstva	Sredstva iz fonda
Mala poduzeća, rane faze	Srednja do velika, kasne faze
Radi se minimalno	Opsežno
Važna	Manje važna
Jednostavan	Razrađen do detalja
Aktivno, osobno	Strateško
Važno	Manje važno
Manje važno	Iznimno važno

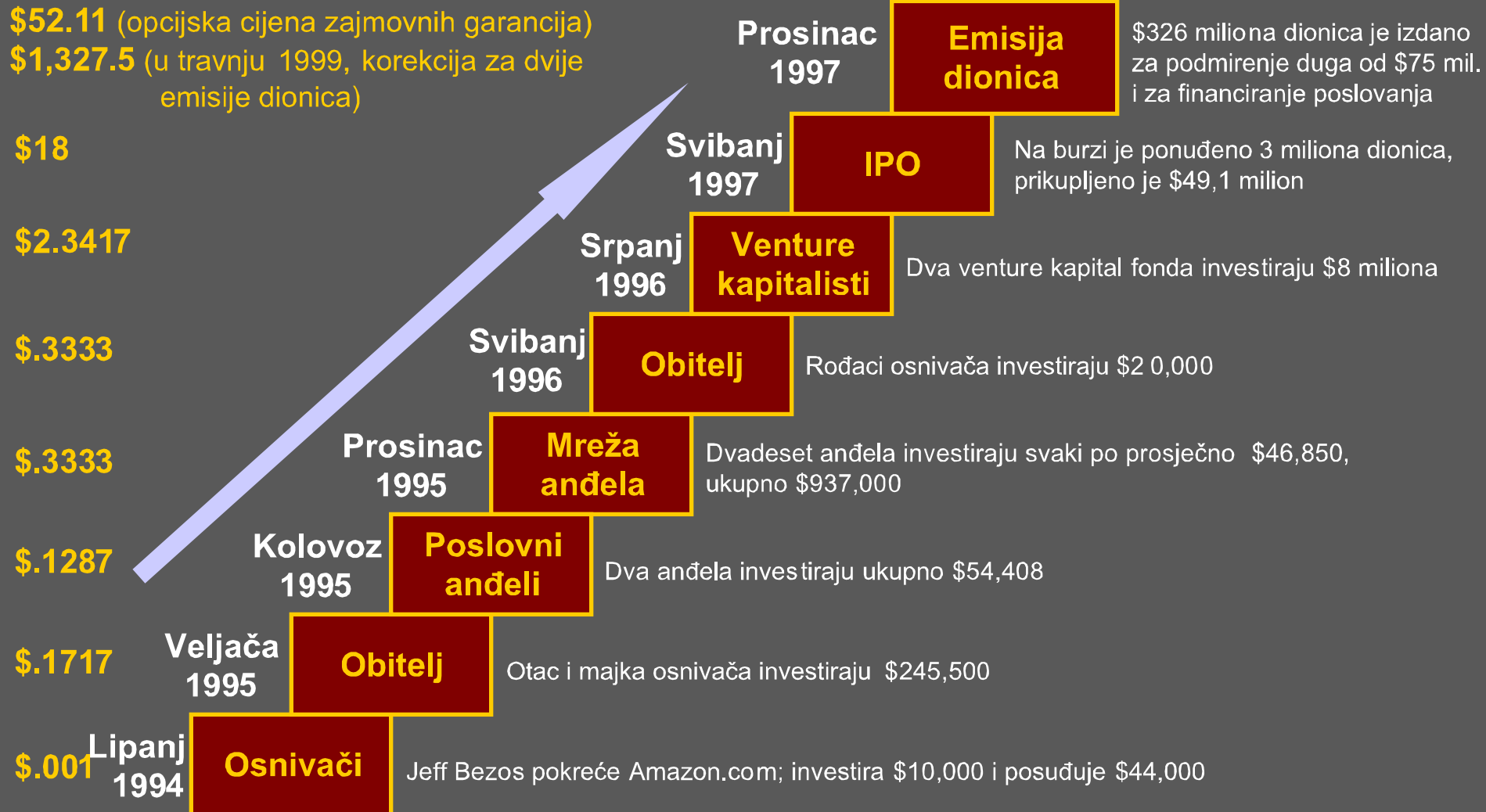
# Izvori financiranja rastućih i poduzeća koja ne žele rasti



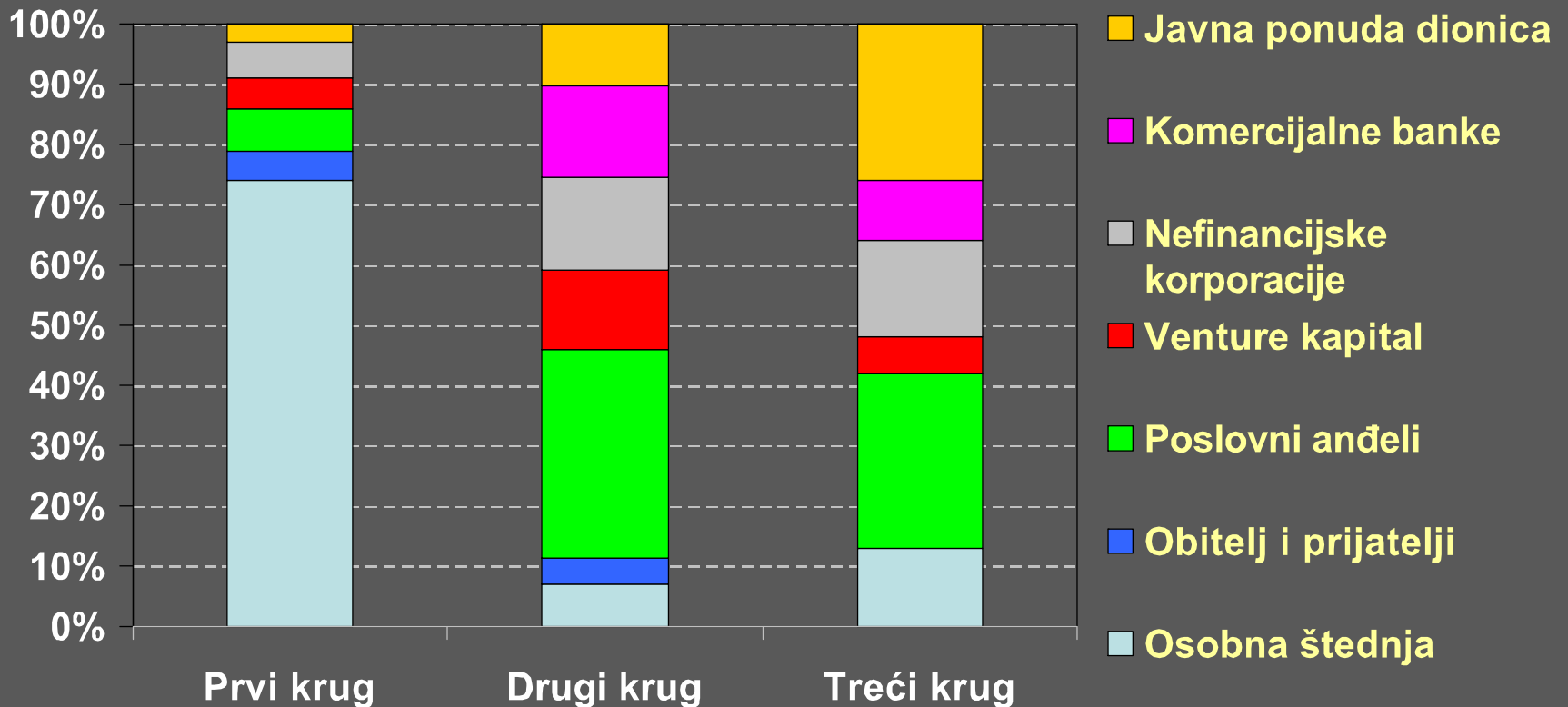
# Lanac financiranja

## Financijska kronologija Amazon.com

### Cijena/Dionica



# Glavni izvori financiranje poduzeća



# Izdavanje dionica

- Prema Zakonu o trgovačkim društvima, mogu samo dionička društva
- Moraju izaći na glavnu kotaciju burze
- Može biti nekoliko emisija, a mogu se izdavati obične i povlaštene dionice
- Nedostatak – visoki troškovi emisije dionica

# Franšiza

- Oblik poslovanja koji se pojavljuje kada poduzeće (davatelj franšize) svoje trgovačko ime (brand) i svoj način poslovanja (sustav poslovanja) daje na korištenje određenoj grupi ili osobi (korisniku franšize) koji se slaže da će poslovati u skladu s uvjetima ugovora (Ugovor o franšizi)

# Franšiza

- franšizne ponude u Hrvatskoj:

<https://fransiza.hr/fransizna-ponuda-u-r-hrvatska/>

# Ostali načini financiranja

- Crowdfunding
- Crowdfunding platforme